

Monika Jaworska-Witkowska

Słowo od Redaktor Naczelnej

Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy.
Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji nr 11, 11-13

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Monika Jaworska-Witkowska

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

SŁOWO OD REDAKTOR NACZELNEJ

Czuję się w prawie i obowiązku wyrażenia szczerej radości, że nasze czasopismo *Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji* stało się forum prezentacji części referatów przygotowanych na IX Zjazd Pedagogiczny zwołany przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne do Białegostoku (wrzesień 2016). Dokładniej rzecz biorąc – udostępniamy z prawdziwą satysfakcją wystąpienia z IV Sekcji Zjazdu Pedagogicznego w jej części II przygotowanej i programowanej w koordynacji Lecha Witkowskiego. Formuła merytoryczna całej Sekcji IV (we współprzewodnictwie tego ostatniego oraz Zbyszko Melosika) jest oparta na temacie *Kultura i sztuka jako przestrzeń aksjologiczna i edukacyjna*, przy czym zapobiegliwość L. Witkowskiego wystarczyła, aby zebrana została wielowątkowa reprezentacja stanu refleksji wokół problematyzacji tego tematu z jednej tylko grupy roboczej, co z nadatkiem wypełniło łamy specjalnego numeru przedzjazdowego pisma.

W imieniu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej i kierowanego przeze mnie Wydziału Nauk Społecznych i Filologicznych oraz Centrum Studiów Zaawansowanych i Badań Naukowych KPSW pragnę serdecznie podziękować – reprezentującym jedenaście uczelni publicznych i niepublicznych – siedemnastu autorom zebranych referatów oraz L. Witkowskiemu jako koordynatorowi II grupy roboczej Sekcji IV Zjazdu za przyjęcie zaproszenia Redakcji *Transdyscyplinarnych Studiów o Kulturze (i) Edukacji* do podzielenia się swoimi podejściami i propozycjami badawczymi w sposób znakomicie przygotowujący spotkanie dyskusyjne w murach Uniwersytetu w Białymstoku. Z wyrazami wdzięczności zwracam się do prof. Lecha Witkowskiego, długoletniego Dyrektora Centrum Studiów Zaawansowanych i Badań Naukowych KPSW w Bydgoszczy, za przyjęcie funkcji Redaktora Gościnnego numeru specjalnego i przygotowanie całej jego koncepcji merytorycznej.

Tworzy to okazję do innej jakości obrad, niż to ma miejsce w ramach najczęściej przeprowadzonych konferencji czy sesji naukowych, zdominowanych wygłaszaniem referatów bez znaczącej możliwości dyskusji merytorycznej. Nie darmo o taką nową jakość apelowali w inicjującym przy-

gotowania oficjalnym Liście do Uczestników IX Zjazdu Pedagogicznego w kwietniu 2015 roku Joanna Madalińska-Michalak oraz Zbigniew Kwieciński, postulujący na forum zjazdowym „zintensyfikowanie uprawiania przez uczestników dyskusji jako formy żywej wymiany poglądów i pogłębiania myśli”¹.

Zarazem potwierdza się bliska programowi naszego czasopisma idea „transdyscyplinarności” ujmowania kwestii zwykle kojarzonych zbyt wąsko czy jednostronnie w ramach oddzielonych od siebie pól badawczych i dydaktycznych. Szczególnie taką postawę transdyscyplinarności implikuje waga tematyki zjazdowej, skupiona w haśle „Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki” (Białystok, 21–23.09.2016). Postawa ta, stanowiąc programowy kierunek dwubiegunowych dążeń naszego pisma, obejmuje – zespolone dwoicie, a zatem jednocześnie ważne i sprzężone ze sobą ogniwa – zarówno postulat integralnego wpisywania się pedagogiki w całą humanistykę współczesną (rozumianą w pełnym jej splocie z badaniami w naukach społecznych), jak też niesie wymóg transgresji wewnętrznej w ramach samej pedagogiki. Aby podziały i opłotki nie paraliżowały komunikacji między pojedynczymi dyscyplinami – tylko przecież umownie i z perspektywy wygody – dającymi się uprawiać bez wzajemnych sprzężeń i inspiracji. Domaga się tego z pewnością wspomniana problematyka wiodąca Zjazdu.

Hasło „życia wartościowego” może mieć zastosowanie także w odniesieniu do troski o wartościowe życie ... akademickie środowiska pedagogicznego, poprzez: (1) drążenie jakości praktyki edukacyjnej i badawczej, zarazem sprzęgającej nowoczesność z jej tradycjami, dla uwypuklenia dobrych jak i złych praktyk, szans i przeszkód rozwojowych, (2) poszukiwanie w przeszłości, jak i współcześnie, koncepcji nadających się do rewitalizacji refleksji wokół praktyki pedagogicznej, jak i stanowiących przesłanki nowej kultury myślowej w zakresie zwłaszcza edukacyjnym, oraz (3) uwypuklenia pojedynczych idei zarówno fundujących zrębny nowej kultury, jak i otwierających idei wspierające możliwości naprawy, zakorzenione teoretycznie w najcenniejszych dokonaniach, jak i zorientowane praktycznie na nowe szanse niesione przez cywilizacyjne oprzyrządowanie współczesności o nowe środki oddziaływania.

---

¹ Cytat z materiałów strony zjazdowej: <http://9zjazd.ptp.uwb.edu.pl> [dostęp: 27.07.2016].

Cieszę się tym bardziej, że na łamach niniejszego numeru przedjazowego *Transdyscyplinarnych Studiów o Kulturze (i) Edukacji*, mamy teksty na wiele sposobów rozpracowujące wyjściową tematykę, szukając sprzężeń między wartościowaniem aksjologicznym a postawami estetycznymi oraz odniesień do instytucji edukacyjnych i form oddziaływania na wyobraźnię nowych pokoleń poprzez kino, obraz, muzea, nie wyłączając książki, ani nie gubiąc bogatej tradycji refleksji wokół szeroko pojmowanej sztuki (w tym muzyki oraz malarstwa), czy wreszcie integrując aksjologię, estetykę i antropologię. Diapazon odniesień przebiega od troski o przypomnienie idei greckiej *Paideia* do upominania się o rozumienie wagi wyzwania, jakie niesie *Matrix* – łącznie bowiem dopiero uwzględnianie obu tych biegunów pozwala głębiej rozważać dla praktyki pedagogicznej i kultury edukacji zarówno szanse, jak zagrożenia czy odwieczne i nowe wyzwania.

Niech więc oddawany do rąk Czytelnika numer specjalny *Transdyscyplinarnych Studiów o Kulturze (i) Edukacji* sprezentowany IX Zjazdowi Pedagogicznemu przez Kujawsko-Pomorską Szkołę Wyższą w Bydgoszcy (za co jesteśmy zobowiązani JM Pani Rektor prof. KPSW dr Helenie Czakowskiej) dobrze przysłuży się obradom Sekcji IV i jej II grupy roboczej, ale przede wszystkim niech stanowi ogniwo niezbędnego do kontynuacji namysłu nad uwarunkowaniami „życia wartościowego” oraz niech przyczyni się do troski o jakość rozwoju *przestrzeni aksjologicznej i edukacyjnej* w Polsce, dla którego to rozwoju *kultura i sztuka* pozostają fundamentalnymi odniesieniami i źródłami potencjału pedagogicznego, którego nie wolno spychać na margines życia społecznego i przystosowań zawodowych.